

Učebné osnovy školského vzdelávacieho programu HUDOBNÁ VÝCHOVA

1. ZÁHLAVIE

Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne (ŠVP), spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola (názov, adresa)	Základná škola M. Kukučina, 026 01 Dolný Kubín
Názov ŠkVP	Škola úspešného života
Stupeň vzdelania	nižšie sekundárne
Dĺžka štúdia	1 rok
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
iné	štátna škola

2. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hudobná edukácia v nižšom strednom vzdelávaní predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie hudobnej edukácie primárneho stupňa.

Hudobnú edukáciu možno vymedziť troma prvkami: hudobné umenie – obsah, hudobné schopnosti (zručnosti, návyky) – cieľ a hudobné činnosti – metóda, prostriedok rozvoja hudobných schopností, pochopenia princípov hudby, realizácia hudobného umenia. Sekundárnym

obsahom predmetu je umenie, estetika, kreativita, sekundárnym cieľom rozvoj kľúčových kompetencií – komplexný rozvoj osobnosti, všeobecných ľudských kvalít.

Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným a činnostným, na nižšom strednom stupni sa rozširuje o kognitívny rozmer – uvedomelé prenikanie do štruktúry hudobného diela, hudobno-teoretický a hudobno-historický rozmer, ako konklúzia predchádzajúcej hudobnej činnosti, praktickej hudobnej skúsenosti.

3. CIELE PREDMETU

Ciele predmetu možno rozdeliť na špecifické hudobné ciele, špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity a sekundárne ciele.
Špecifické hudobné ciele:

Žiaci:

- získajú hudobné schopnosti prostredníctvom hudobných činností,
- realizujú hudobné činnosti na základe nadobudnutých hudobných schopností,
- na základe vlastnej skúsenosti si osvoja konkrétne poznatky z oblasti hudobnej teórie a histórie,

Špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity:

- pochopia podstatu umenia, vytvoria si vzťah k umeniu, majú priamu skúsenosť v oblasti špecifických umeleckých, estetických a psychologických kategórií – emocionalita, prežívanie, zážitok, vnímanie krásy, vlastná tvorivosť (improvizácia, kompozícia), na základe čoho dokážu reflektovať umenie, vnímať krásu, rozpoznať hodnotu, vyjadriť sa prostredníctvom umenia,

Sekundárne ciele:

- nadobudnú (prehľbia) kľúčové kompetencie prostredníctvom hudobného umenia.

4. VÝCHOVNO VZDELÁVACIE STRATÉGIE

Úlohou predmetu je rozvíjať kľúčové kompetencie:

- formovať a rozvíjať emocionálny svet žiakov,
- formovať mravné vzťahy žiakov k prostrediu v škole a v rodine, pozitívne vzťahy k prírode, ku všetkým prejavom života,

- vychovať žiakov hrdých na vlastné slovenské kultúrne bohatstvo a históriu, s kladným vzťahom ku kultúrnemu životu spoločnosti a podieľaním sa na ňom,
- vhodne a nenásilne spájať hudbu s prejavmi iných umení s poéziou, výtvarnými dielami, tancom, filmom, videom a modernými komunikačnými technológiami,
- vychovávať vnímavých, aktívnych poslucháčov, tolerantných k iným kultúram a názorom, bez nekritického podliehania módnym vlnám, reklame a subkultúre, ale aj bez predsudkov k nim,
- hudobná výchova sa má podieľať na rozvíjaní osobnostnej, sociálnej, občianskej, komunikačnej kompetencie.

Kompetencie učiť sa

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- dokázať správne realizovať hudobné prejavy (vokálne, inštrumentálne, pohybové) a integrovať ich pri realizácii hudobno- dramatických činností,
- v intonačnej a sluchovej výchove získané zručnosti vedieť využiť pri svojich hudobných činnostiach,
- na primeranej úrovni dokázať využiť nadobudnuté zručnosti pri vyjadrení svojich myšlienok, pocitov a postojov, a tak prostredníctvom hudby komunikovať s okolitým svetom.

Pracovné kompetencie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- pracovať s učebnicou, nakresliť jednoduchú časovú priamku
- pracovať s notovým zošitom, správne vedieť používať a zapisovať notové písmo
- pracovať s hlasom ako s pracovným nástrojom zaraďovať hudobné osobnosti do jednotlivých období

5. STRATÉGIA VYUČOVANIA

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania		
	Metódy	Postupy	Formy práce
Hudba minulosti a súčasnosti	Motivačný rozhovor, demonštračná metóda, expozičné metódy (výklad, opis, ukážka, zážitkové učenie), fixačné metódy (napodobňovanie, opakovanie, kooperácia), počúvanie hudby, práca s učebnicou a textom	Sústredenie pozornosti žiakov na cieľ vyučovacej hodiny, navodenie situácie, upozornenie na text v učebnici, využitie prierezových tém, počúvanie zvukovej nahrávky a jej rozbor, výklad učiteľa	Pri preberaní nového učiva budem uplatňovať hodiny základného, motivačného, a expozičného typu. Pri upevňovaní učiva budú hodiny fixačného a aplikačného typu. Žiaci budú vypracovávať úlohy pripravované vzájomne medzi sebou i vyučujúcim, zábavné opakovanie, kvízy, tajničky
Prostredníctvom hudby spoznávame svoju hudobnú kultúru a kultúru iných národov	Motivačný rozhovor, demonštračná metóda, expozičné metódy (výklad, opis, ukážka, zážitkové učenie), fixačné metódy (napodobňovanie, opakovanie, kooperácia), počúvanie hudby, práca s učebnicou a textom	Sústredenie pozornosti žiakov na cieľ vyučovacej hodiny, navodenie situácie, prečítanie textu piesne v učebnici, rozbor zápisu piesne, počúvanie skladby v podaní učiteľa, nácvik piesne a jej utvrdzovanie	Pri preberaní nového učiva budem uplatňovať hodiny základného, motivačného typu. Pri upevňovaní učiva budú hodiny fixačného a aplikačného typu. Žiaci budú spievať naučené piesne

6. UČEBNÉ ZDROJE

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Hudba minulosti a súčasnosti	Hudobná výchova pre 6. ročník	Tabuľa, učebnica, notový zošit, zošit, prehrávač CD, DVD, interaktívna tabuľa, notebook	Nahrávky Projekty Hudobné nástroje	internet, školská knižnica
Prostredníctvom hudby spoznáваме svoju hudobnú kultúru a kultúru iných národov	Hudobná výchova pre 6. ročník	Tabuľa, učebnica, notový zošit, zošit, prehrávač CD, DVD, interaktívna tabuľa, notebook	Nahrávky Projekty Hudobné nástroje	internet, školská knižnica

7. HODNOTENIE A KLASIFIKÁCIA

Hodnotenie sa pridrižiava nového Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy. Žiaci musia byť v procese vzdelávania pravidelne hodnotení a majú právo dozvedieť sa výsledok hodnotenia.

Hodnotenie žiakov budeme realizovať klasifikáciou.

Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka sa v tomto predmete klasifikujú podľa uvedených kritérií v primeranom rozsahu pre príslušný ročník štúdia.

Stupeň 1 (výborný):

Žiak ovláda poznatky stanovené učebnými osnovami (cieľmi) celistvo, presne a úplne. Vie pracovať s učebnicou, notovým zápisom. Samostatne si pripravuje projektové práce z rôznych oblastí hudby.

Pohotovo vykonáva požadované intelektuálne a motorické činnosti. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a zručnosti pri riešení úloh. Prejavuje sa u neho samostatnosť a tvorivosť. Uplatňuje medzipredmetové vzťahy s výtvarnou výchovou, literatúrou, dejepisom, občianskou výchovou.

Hudobná teória

- notový zápis
- rôzne rytmické útvary
- elementárna orientácia vo vyjadrovacích prostriedkoch hudby (tempo, rytmus, dynamika, farba, melódia, harmónia)
- základné hudobné formy Hudobné prejavy

Spevácky prejav

- osvojenie si ľudových piesní rôznych funkcií a druhov
- osvojenie si ukážok populárnej a džezovej hudby
- čistý spev, rytmicky správny
- dynamický spev

Inštrumentálny prejav

- hra na jednoduchých rytmických a melodických nástrojoch

Tanečno-pohybové návyky

- jednoduché choreografie
- základy spoločenských tancov
- taktovacie pohyby

Počúvanie hudby

- sústredene počúvať hudobné dielo s cieľom dosiahnuť citový a estetický zážitok
- slovne vyjadrovať svoje pocity, dojmy, zážitky
- na primeranej úrovni prežívať hudobné ukážky a hodnotiť ich
- vnímanie viachlasného spevu a inštrumentálnej hudby
- rozlíšiť a pomenovať spevácke hlasy, hudobné nástroje, inštrumentálne súbory Dejiny hudby
- poznatky o živote a diele najvýznamnejších skladateľov
- charakteristika hudobného slohu (v populárnej hudbe žánrov)
- vývoj slovenskej hudby po generáciu skladateľov 20.stor.

Stupeň 2 (chválitebný):

Žiak ovláda poznatky stanové učebnými osnovami v podstate celistvo, presne a úplne. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a zručnosti. Zreteľne sa u neho prejavuje samostatnosť a tvorivosť. Výsledky jeho práce sú kvalitné a spravidla bez podstatných nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý):

Žiak má v celistvosti, presnosti a úplnosti poznatkov v rozsahu stanovenom učebnými osnovami nepodstatné medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a pri hodnotení pracuje menej samostatne. Jeho myslenie nie je vždy tvorivé. V kvalite výsledkov jeho činnosti sú častejšie nedostatky.

Stupeň 4 (dostatočný):

Žiak má v celistvosti, presnosti a úplnosti poznatkov v rozsahu stanovenom učebnými osnovami závažné medzery. Pri jednotlivých úlohách je nesamostatný. Pri uplatňovaní vedomostí a zručností sa dopúšťa významných chýb, ktoré dokáže s pomocou učiteľa opraviť. Myslenie nie je tvorivé. V kvalite jeho výsledkov sú závažné nedostatky.

Stupeň 5 (nedostatočný):

Žiak si neosvojil poznatky v rozsahu stanovenom učebnými osnovami celistvo, presne a úplne, má v nich závažné a značné medzery. Len s ťažkosťami dokáže pracovať s učebnicou a notovým materiálom. Pracuje málo samostatne. Pri uplatňovaní vedomostí a zručností sa dopúšťa významných chýb, ktoré nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa. Myslenie nie je tvorivé. Kvalita výsledkov jeho činnosti je na nízkej úrovni.

**Počas dištančného vzdelávania sú žiaci hodnotení podľa rovnakých kritérií ako pri prezenčnom vzdelávaní.*

8. VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Oblasť: Umenie a kultúra

Predmet: Hudobná výchova

Ročník: šiesty

Počet hodín v ročníku: 1 hodina (ŠVP), spolu 33

Témy	Výkonový štandard	Obsahový štandard	Počet hodín	Prierezové témy
Hudba minulosti a súčasnosti	- hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym držaním tela, technikou správneho dýchania, zreteľnej artikulácie, s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra - tvorivo pracovať s hlasom – textom, rečou, zvukmi, - hlasom realizovať rytmické a melodické modely, - spievať piesne spamäti, ale i s podpornými pamäťovými prostriedkami (gestá tzv. „ukazovačky“, obrázky, grafická notácia, klasická notácia), - správne používať elementárne hudobné nástroje so správnym použitím hracieho aparátu s dôrazom na kvalitu tónu, - hrať na klasickom melodickom, alebo harmonickom hudobnom nástroji,	Hlasové činnosti ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom metódy na rozvoj sluchovo-intonačných schopností obrázky, grafický i notový záznam piesne Inštrumentálne činnosti elementárne hudobné nástroje hra na jednom klasickom hudobnom nástroji (zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara a pod.) – začiatočnícka úroveň jednočiarková oktáva, motívy, jednoduché piesne jednoduché modely idiofónov, membranofónov, chordofónov, aerofónov a mirlitónov z prírodných i odpadových	20	Multikultúrna výchova Prezentačné zručnosti Osobnostný a sociálny rozvoj čitateľská gramotnosť Mediálna výchova Regionálna výchova

	- na nástroji zahrať tóny podľa notového zápisu, - vlastnoručne zhotoviť elementárny nástroj a hrať na ňom, - aktívne počúvať hudbu, rozpoznať emocionálno-výrazový potenciál hudby, - pri počúvaní hudby spoznať charakteristické prvky konkrétneho štýlového obdobia dejín hudby, - podľa počutia skladby slovne vyjadriť odlišnosti dvoch štýlových období dejín hudby, - verbalizovať atmosféru hudby, - hudbu vyjadriť pohybom, - identifikovať, pomenovať a charakterizovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky a základné formotvorné prvky podľa počutia, - rozoznať podľa zvuku, vzhľadu i názvu bežné nástrojové zoskupenia v tzv. klasickej hudbe, ľudovej	materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojov i princípy vzniku zvuku v jednotlivých nástrojových skupinách Aktívne počúvanie hudby skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov skladby svetových a slovenských skladateľov – reprezentantov jednotlivých štýlových období dejín hudby podľa voľného výberu učiteľa (bez chronologickej súvislosti) skladby aspoň z dvoch rozličných štýlových období dejín hudby tempo, dynamika, kantiléna, harmónia, kontrast, opakovanie dielov, formy – napr. sláčikové kvarteto, dychové kvinteto, komorný orchester, symfonický orchester, cimbalovka, dychovka, rôzne nástrojové zoskupenia v tzv. populárnej hudbe		

	hudbe i v tzv. populárnej hudbe, - poznať niektoré významné diela alebo úryvky z nich, ich názvy, mená autorov v kontexte iných druhov umenia a všeobecných dejín, pohybom reagovať na počutú hudbu,	vybrané skladby významných skladateľov s ukážkami hudobných štýlov v ich typickej podobe, integrácia s literatúrou, výtvarnou výchovou, dejepisom zoznam vypočutých skladieb v triede napr. na nástenke		
Prostredníctvom hudby spoznáваме svoju hudobnú kultúru a kultúru iných národov	- zapamätať si jednoduché choreografie, - pohybovo improvizovať, - realizovať hudobno-dramatické činnosti, realizovať hudobno-dramatický projekt podľa princípov tvorivej dramatiky s vkladom vlastnej tvorivosti, fantázie, imaginácie, improvizácie v skupinovej spolupráci.	Hudobno-pohybové činnosti kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku pohybová spontánnosť, uvoľnenosť Hudobno-dramatické činnosti Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika	13	Regionálna Výchova Multikultúrna výchova čitateľská gramotnosť Mediálna výchova